

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Katrineholms kommun

Övergripande anvisningsdokument

Dokumentinformation

Beslutshistorik

Antagen av kommunfullmäktige 2013-05-20 § 94

Senast ändrad av kommunfullmäktige

2018-03-19 § 33 (förlängning giltighetstid)

2021-03-22 § 49

2023-05-15 § 93

2025-12-15 § 216

Senast ändrad av kommunstyrelsen

Förlängd giltighetstid beslutat av kommunstyrelsen 2020-09-30, § 122

Giltighet

Gäller från och med 2025-12-15 till och med 2027-12-31

Förvaltarskap¹

Inom kommunstyrelsens ansvarsområde

Kategori

Anvisningsdokument

Uppföljning

Uppföljning i samband med förändringar i lagstiftning eller annat förtydligande samt mandatperiod.

¹ Förvaltarskapet innebär ansvar för att:

- dokumentet efterlevs
- är tillgängligt
- följa eventuellt ändrade förutsättningar för dokumentet
- dokumentet följs upp och revideras
- dokumentet är aktuellt och uppdaterat

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Katrineholms kommun

I Kommunallagen kapitel 11 anges att kommunen ska ha god ekonomisk hushållning. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

God ekonomisk hushållning i Katrineholms kommun innebär att kommunen ska vara rustad med en stabil ekonomi för att kunna möta starka nedgångar och kriser i samhällsekonomin. Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat eller kommande generation skulle ha förbrukat. Verksamhetsperspektivet tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effektivitet. För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot målen.

Kommunens finansiella mål syftar till att följa, uppmärksamma och över en längre period beskriva kommunens samt koncernens finansiella förmåga, kapacitet och styrka på både kort och lång sikt. De finansiella målen fastställs i riktlinjer för god ekonomisk hushållning. Kommunens verksamhetsmål och inriktning för mandatperioden fastställs i kommunplanen.

Genom att styra på ett långsiktigt finansiellt mål finns möjlighet för kommunen att bygga upp en reserv för att senare, under vissa omständigheter, kunna nyttja denna för att nå målet om en god ekonomisk hushållning.

Kommunen ges genom lagstiftningen möjlighet att spara medel från goda år och att använda dem under sämre år genom hantering av resultatutjämningsreserv (från 2013) och resultatreserv (från 2024). Resultatutjämningsreserven är avsedd att utjämna normala svängningar i skatteunderlaget över konjunkturcykeln för att skapa större stabilitet för verksamheterna. Från och med räkenskapsår 2024 avvecklas resultatutjämningsreserven under en övergångsperiod fram till och med år 2033, samtidigt införs en ny resultatreserv.

§1 Mål för god ekonomisk hushållning

Bedömning av god ekonomisk hushållning ska göras med utgångspunkt från kommunens ekonomiska ställning, måluppfyllelse för de finansiella målen samt resultatmålen i kommunplanen.

De finansiella målen är viktiga för att bygga en stark, långsiktig och hållbar ekonomi. Kommunens tre finansiella mål tar fasta på årets resultat, självfinansieringsgraden av investeringar samt skuldsättningsgraden. För att möta syftet med de finansiella målen är positiva resultat en förutsättning för att finansiera investeringar, värdesäkra anläggningstillgångar samt möta konjunktursvängningar. Ett positivt resultat ökar förutsättningarna till självfinansiering och/eller amortering av upptagna lån. En ökad låneskuld

ökar kostnaderna och påverkar både resultat och självfinansiering. För att visa utvecklingen och stärka det långsiktiga perspektivet redovisas utfallet som ett genomsnitt av fem år. Självfinansieringsgraden bör över tid vara tillräcklig för att finansiera en väsentlig andel av kommunens och koncernens investeringar med egna medel. Vid perioder med höga investeringsvolymerna kan graden tillfälligt vara lägre. Sådana avvikelser ska analyseras och bedömas i förhållande till skuldsättningsmålet.

Finansiella mål

Resultat

Resultatet ska nå en viss nivå för att bygga en stark, långsiktig och hållbar ekonomi.

Kommun: Resultatet ska sett över en femårsperiod i genomsnitt utgöra 2 procent av summan av skatter, utjämning och generella statsbidrag.

Koncern: Resultatet ska sett över en femårsperiod i genomsnitt utgöra 2 procent av nettoomsättningen.

Självfinansieringsgrad

Ett likviditetsmått som visar hur stor del av investeringarna som finansieras genom egna medel när den löpande verksamheten betalats.

Kommun: 100 % sett över en femårsperiod.

Koncern: 80 % sett över en femårsperiod.

Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgraden visar hur stor andel av balansomslutningen som finansierats genom lånade medel.

Kommun: 0 % sett över en femårsperiod.

Koncern: 80 % sett över en femårsperiod.

§2 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Kommunfullmäktige förfogar över resultatutjämningsreserven.

Ny reservering till resultatutjämningsreserven är inte möjlig från och med räkenskapsår 2024, däremot får medel tas i anspråk till och med räkenskapsår 2033.

Uttag/disponering av kvarvarande resultatutjämningsreserv

Beslut om att använda resultatutjämningsreserven sker i första hand i samband med fastställande av övergripande plan med budget. Revidering av, eller beslut om att medel ska användas kan också ske löpande under år då stora svängningar sker i ekonomin på grund av konjunktur eller andra omständigheter som under året direkt påverkar kommunens resultat. I samband med årsredovisning fastställer kommunfullmäktige att uttag från resultatutjämningsreserven ska ske och till vilket belopp.

Medel från RUR ska täcka negativa resultat, det vill säga så mycket som krävs för att balanskravsresultatet ska komma upp till noll. Detta gäller såväl i budget som i årsredovisning. Ytterligare ett av nedanstående två kriterier ska var uppfyllda för att disponera av RUR:

1. Uttag ur kommunens resultatutjämningsreserv kan göras då det underliggande skatteunderlaget för riket, jämfört med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren, understiger genomsnittet.
2. Disponering av medel i RUR kan göras när reallt skatteunderlag, jämfört med genomsnittlig utveckling de senaste tio åren, understiger genomsnittet. Vid beräkning av reallt skatteunderlag justeras underliggande skatteunderlag för de prisförändringar som väntas påverka kommuners kostnader kommande år.

§3 Resultatreserv

Från och med 1 januari 2024 infördes en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv (RER). Kommunfullmäktige förfogar över resultatreserven.

Avsättning/reservering till resultatreserv

Kommunfullmäktige fastställer i samband med årsredovisning om reservering till RER och till vilket belopp.

Medel får reserveras till RER som sedan kan användas i syfte att uppnå en god ekonomisk hushållning. Reservering till RER får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger:

1. En procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag
2. Två procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag, om kommunen har ett negativt eget kapital, inklusive ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser.

Ett villkor för att kunna besluta om avsättning till RER, är att kommunen inte har negativa balanskravsresultat kvar att reglera från tidigare räkenskapsår. RER får maximalt uppgå till fem procent av skatteintäkter, utjämning samt generella statsbidrag.

Uttag/disponering av resultatreserv

Beslut om att använda resultatreserven fattas i första hand i samband med fastställande av övergripande plan med budget. Revidering av, eller beslut om att medel ska användas kan också ske löpande under år då stora svängningar sker i ekonomin på grund av konjunktur eller andra omständigheter som under året direkt påverkar kommunens resultat. I samband med årsredovisning fastställer kommunfullmäktige att uttag från resultatreserven ska ske och till vilket belopp.

Medel som nyttjas från RER ska alltid bidra till att uppnå god ekonomisk hushållning. Medel får endast nyttjas om resultatet efter balanskravsjusteringar i bokslutet är negativt eller om det i samband med budgetarbetet uppstår behov av att budgetera med ett negativt resultat. Dessutom ska någon av följande förutsättningar vara uppfylld:

1. Medlen får användas vid större tillfälliga kostnadsökningar eller intäktsbortfall, förutsatt att det främjar en god ekonomisk hushållning.
2. Medlen får användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis till följd av nödvändig omstrukturering av verksamhet så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Om medel från resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.